

THE
NOBEL
PRIZE

nr 73, År 1897 den 5 Februari uppvist vid
Stockholms Rådshofvöräts Sjette Afdelning
Lösen En krona
ant. å prot.

Testament

Jag undertecknad Alfred Nobel
Nobel förklarar härmed efter
betänkande min yttersta vilja
å den egendom jag vid min
dödsögonnå vara följande:

Mina brorsöner Hjalmar
Nobel, sönn af min Bror Robert
Nobel och min Brors datter
Mina brorsöner Emanuel Nobel
Nobel och min Brors datter
Mina brorsöner Emanuel Nobel

NOBELSTIFTELSEN
VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2025

Vikten av kunskap

Nobelstiftelsens vd Hanna Stjärne.
FOTO: CLÉMENT MORIN

Nobelpriset är en världsunik symbol för kunskap och de prisbelönade insatserna ger en överblick över framsteg och utveckling inom vetenskap, litteratur och fred genom 125 år. Nobelkommittéernas grundliga arbete har lagt ett historiskt starkt fundament och tillsammans med de prisutdelande institutionerna har Nobelstiftelsen uppdraget att säkerställa att priset kan fortsätta att delas ut med samma skärpa också framöver. Strategin lyfter särskilt fram betydelsen av integritet, vikten av att Nobelstiftelsen står oberoende och stadigt, med vår nyskapande verksamhet och med vårt ursprung och vår historia som grund.

Under Nobelbanketten i december 2025 lyfte flera av årets pristagare fram glädjen, fascinationen och nödvändigheten av att upptäcka och dela ny kunskap. Kemipristagaren Omar Yaghi beskrev hur han, upp vuxen i ökenmiljö i en flyktingfamilj, som barn levde med ständig brist på vatten. Nu har hans prisbelönade forskning om metallorganiska ramverk, MOF:ar, gjort det möjligt att bland annat samla vatten ur ökenluft.

Medicinpristagaren Mary E. Brunkow talade om det hoppfulla i att se hur hennes forskning om immunsystemet plockas upp av andra och leder till nya rön, effektiv behandling och potentiella botemedel. Hon citerade Peter Medawar, som fick Nobelpriset 1960 för forskning inom samma område:

”Om vi idag ser längre än våra föregångare, så är det bara för att vi står på deras axlar”.

I denna verksamhetsberättelse berättar vi mer om de upptäckter och bedrifter som belönades med 2025 års Nobelpriser och om Nobelstiftelsens verksamhet. Här beskrivs också de publika aktiviteterna, arbetet som görs för att

sprida kunskap och väcka intresse för pristagarna, deras verk och vad de har bidragit till.

Varje dag lyfter vi fram betydelsen av vetenskap, litteratur och fred i utställningar, arrangemang och möten. Varje dag stimulerar vi nyfikenheten hos museibesökare som vill lära sig mer. Varje dag sprider vi kunskap världen över via digitala kanaler och ser till så att skolelever, lärare och studenter får träffa Nobelpristagare som kan bli inspirerande förebilder.

Under 2025 fattades också avgörande beslut för planerna på ett nytt Nobelhus i Stockholm – ett hem för Alfred Nobels unika arv. Med omfattande ny finansiering och utvecklad verksamhet kommer det att bli ett öppet kunskaps hus för alla med stark internationell dragningskraft och ett centrum för Nobelprisets frågor, för vetenskap, litteratur och fred.

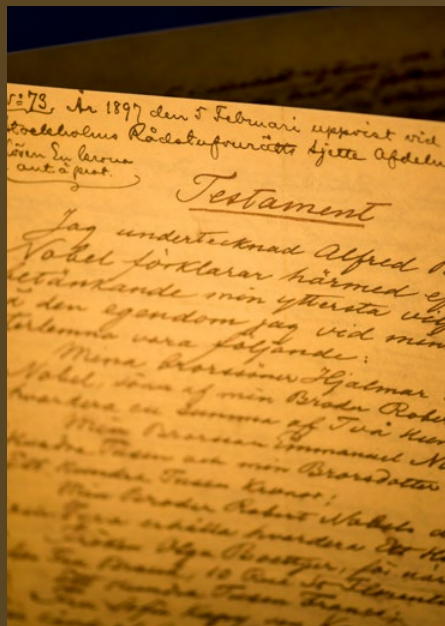
Vikten av att kunskap färdas fritt och inte får begränsas lyftes fram av Alfred Nobel själv. Hans sätt att nyfikat utforska världen och alltid lära sig mer inspirerar oss 125 år senare. Vid prisutdelningen i december 2025 betonade Nobelstiftelsens ordförande Astrid Söderbergh Widding betydelsen av detta, också i vår tid:

”Vetenskapen är ett lingua franca för mänskligheten, att utforska och utvidga gränserna för mänsklig kunskap. Den är internationell till sin natur och skapar en vetenskaplig samhörighet över gränser, värderingar som når bortom vetenskapens egna begränsningar. Det är särskilt viktigt att understryka i tider av splittring, polarisering och konflikt”.

Alfred Nobel strävade hela sitt liv efter att lära sig mer. Att hitta ny kunskap var kärnan i hans arbete och det är också fundamentet i de priser som han skapade. Han ville att vi skulle hedra de banbrytande insatser och den nyfunna kunskap som hade gjort mänskligheten den största nytta.

Nu när Nobelpriset går in i sitt 125:e år är det fortfarande i den andan vi arbetar. Under 2025 gjordes ett strategiarbete för Nobelverksamheten där betydelsen av kunskap i bred bemärkelse lyftes fram. I strategin betonas de möjligheter som digitala teknologiska landvinningar kommer att ge de kommande åren för att systematisera och upptäcka ny kunskap. Samtidigt präglas utvecklingen av geopolitiska spänningar, där informationsflöden blir maktmedel, tonläget höjs och beprövad kunskap angrips.

Att fortsätta att stå upp för kunskap, i en tid när själva begreppet ifrågasätts, är ett ansvar som vi har för kommande generationer. Vi ser kunskap som en grund för mänsklig utveckling och värdighet.

På omslaget:
Alfred Nobels testamente.

FOTO: ALEXANDER MAHMOUD

Innehåll

- 6 Nobelpriset i fysik
- 8 Nobelpriset i kemi
- 10 Nobelpriset i fysiologi eller medicin
- 12 Nobelpriset i litteratur
- 14 Nobels fredspris
- 16 Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne
- 18 Ett hem för Alfred Nobels unika arv
- 22 Korta nedslag under 2025
- 28 Internationella möten om samtidens viktiga frågor
- 30 Möten med ungdomar
- 32 Inspiration och idéer för unga och lärare
- 34 Fira och förstå årets Nobelpris
- 36 Kampen för demokrati
- 38 Ljuskonst inspirerad av Nobelpriset
- 42 Alfred Nobel
- 44 De prisutdelande institutionerna
- 46 Nobelstiftelsen
- 48 Verksamheten 2025
- 50 Höjdpunkter i december

Fysikpristagarna John Clarke, Michel H. Devoret och John M. Martinis, vid Nobelprismuseets selfie-station.

2025 års Nobelpristagare

I oktober varje år utser de Nobelprisutdelande institutionerna nya Nobelpristagare som belönas för sina bidrag till mänsklighetens största nytta. Nobelprisutdelningen äger sedan rum i Stockholm och Oslo den 10 december.

Deras experiment fångade kvantfysik på ett chipp

En stor fråga inom fysiken är var gränsen går för hur stort ett system kan vara innan dess kvantmekaniska egenskaper suddas ut.

Nobelpristagarna i fysik 2025 gjorde experiment med en elektrisk krets där de demonstrerade såväl kvantmekanisk tunnling som kvantiserade energinivåer i ett system stort nog att hålla i handen.

Kvantmekaniken tillåter att en partikel går rakt igenom en barriär, i en process

som kallas tunnling. Så snart ett stort antal partiklar är inblandade brukar sådana kvantmekaniska effekter vara helt obetydliga. Pristagarnas experiment demonstrerade att kvantmekanikens egenskaper ändå kan bli påtagliga även på makroskopisk skala.

FOTO: NANAKA ADACHI

John Clarke efter att han tagit emot sitt Nobelpris

NOBELPRISET I FYSIK

tilldelades

JOHN CLARKE
MICHEL H. DEVORET
JOHN M. MARTINIS

”för upptäckten av makroskopisk kvantmekanisk tunnling och energikvantisering i en elektrisk krets”

Prisutdelande institution:
Kungl. Vetenskapsakademien

Omar Yaghi vid sin Nobelprisföreläsning i Aula Magna på Stockholms universitet.

Deras molekylära arkitektur har stor plats för kemi

2025 års Nobelpristagare i kemi har skapat molekylära byggnadsverk med stora hålrum, där gaser och andra kemiska ämnen kan flytta in och ut. Byggena, kallade metallorganiska ramverk, kan exempelvis användas för att skörda vatten ur ökenluft, fånga in koldioxid, förvara giftiga gaser eller driva kemiska reaktioner.

Susumu Kitagawa, Richard Robson och Omar Yaghi tilldelas priset eftersom de har utvecklat en ny form av molekylär arkitektur. I deras konstruktioner fungerar metalljoner som hörnstenar, som länkas samman med långa organiska (kolbaserade) molekyler. Tillsammans formar metalljoner och

molekyler regelbundna kristaller med stora hålrum i. Dessa porösa material kallas metallorganiska ramverk (MOF). Genom att variera byggstenarna i MOF:ar, kan kemister skraddarsy dem så att de kan fånga in och lagra olika ämnen. MOF:ar kan även driva kemiska reaktioner eller leda ström.

FOTO: CLEMENT MORIN

Kemipristagarna Richard Robson, Omar Yaghi och Susumu Kitagawa vid deras besök på Nobelprismuseet.

NOBELPRISET I KEMI

tilldelades

SUSUMU KITAGAWA
RICHARD ROBSON
OMAR M. YAGHI

”för utveckling av metallorganiska ramverk”

Prisutdelande institution:
Kungl. Vetenskapsakademien

FOTO: CLEMENT MAORIN

Mary E. Brunkow vid Nobelprisutdelningen på Nobeldagen.

De upptäckte hur immunförsvaret hålls i schack

Kroppens kraftfulla immunförsvaret måste regleras, eftersom det annars kan angripa våra egna organ. Mary E. Brunkow, Fred Ramsdell och Shimon Sakaguchi tilldelades 2025 års Nobelpris i fysiologi eller medicin för banbrytande upptäckter rörande perifer immuntolerans som hindrar immunförsvaret från att skada kroppen.

Varje dag skyddar immunförsvaret oss från tusentals olika mikrober, som försöker invadera våra kroppar. Alla dessa mikrober ser olika ut och många har utvecklat likheter med mänskliga celler, som ett slags kamouflage. Så hur kan immunförsvaret hålla reda på vad det ska attackera och vad det ska skydda?

Brunkow, Ramsdell och Sakaguchi prisades för sina fundamentala upptäckter rörande perifer immuntolerans. Pristagarna identifierade immunförsvarets ordningsvakter, regulatoriska T-celler, som hindrar immunceller från att angripa vår egen kropp.

FOTO: NANAKA ADACHI

Medicinpristagarna Shimon Sakaguchi, Fred Ramsdell och Mary E. Brunkow.

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

tilldelades

MARY E. BRUNKOW
FRED RAMSDELL
SHIMON SAKAGUCHI

”för deras upptäckter rörande perifer immuntolerans”

Prisutdelande institution:
Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet

Ett visionärt och kraftfullt författarskap

I vår intervju med László Krasznahorkai precis efter tillkännagivandet av Nobelpriset uppmuntrar han alla att använda sin fantasi och att läsa och njuta av böcker, "eftersom läsandet ger oss mer kraft att överleva denna mycket svåra tid på jorden."

Litteraturpristagaren László Krasznahorkai föddes 1954 i den lilla staden Gyula i sydöstra Ungern, nära gränsen till Rumänien. En liknande, lantlig trakt i periferin blir skådeplats för Krasznahorkais första roman *Satantango* som utgavs 1985, en bok som blir en litterär sensation i Ungern och författarens stora genombrott. Krasznahorkais språk består av

långa, vindlande meningar som ofta sträcker sig över flera sidor. Romanen *Herscht 07769* är till exempel skriven i en enda mening på över 300 sidor. Det finns inga kapitel eller stycken och bara en enda punkt.

Krasznahorkai räknas idag som en av Ungerns viktigaste författare. Han har skrivit romaner, noveller, essäer och pjäser. Flera av hans böcker har blivit film.

FOTO: CLEMENT MORIN

NOBELPRISET I LITTERATUR

tilldelades

LÁSZLÓ KRASZNAHORKAI

"för hans visionära och kraftfulla författarskap som mitt i undergångens fasa upprätthåller tron på konstens möjligheter"

Prisutdelande institution:
Svenska Akademien

László Krasznahorkai vid sin Nobelprisföreläsning i Börssalen på Svenska Akademien.

FOTO: ANNA SVANBERG

En stark röst för demokrati i Venezuela

2025 års fredspristagare Maria Corina Machado beskrivs som en samlade kraft för den politiska oppositionen mot Venezuelas auktoritära styre. Hon har hindrats från att kandidera i val och hållit sig gömd på grund av hot.

Vid fredsprisutdelningen i Oslo den 10 december tog dottern Ana Corina Sosa Machado emot fredspriset i hennes ställe. Dagen därpå anlände Machado till Oslo och deltog i en rad evenemang. Hon besökte bland annat Norska Nobelinstitutet där hon välkomnades av Jørgen Watne Frydnes, ordförande i Norska Nobelkommittén.

NOBELS FREDSPRIS

tilldelades

MARIA CORINA MACHADO

”för sitt outtröttliga arbete för att främja demokratiska rättigheter för Venezuelas folk och för sin kamp för att uppnå en rättvis och fredlig övergång från diktatur till demokrati.”

Prisutdelande institution:
Den Norske Nobelkomite

De visar hur ny teknologi kan driva ihållande tillväxt

Under de senaste två århundradena har vi för första gången i världshistorien sett en ihållande ekonomisk tillväxt. Den har lyft mängder med människor ur fattigdom och lagt grunden till dagens välfärd.

Ekonomipristagarna, Joel Mokyr, Philippe Aghion och Peter Howitt, förklarar hur nya innovationer sår ett frö till ytterligare framsteg. Den tekniska utvecklingen går snabbt och påverkar oss alla.

Nya produkter, tillverkningsätt och metoder ersätter gamla i en ändlös kedja. Det lägger grunden till stadig ekonomisk tillväxt. Resultatet blir förbättrad levnadsstandard, hälsa och livskvalitet för människor över hela världen.

Ekonomipristagarna i Aula Magna efter avslutade ekonomiprisföreläsningar.

SVERIGES RIKSBANKS PRIS I EKONOMISK VETENSKAP TILL ALFRED NOBELS MINNE

tilldelades

”för att ha förklarat innovationsdriven ekonomisk tillväxt”

med ena hälften till
JOEL MOKYR

”för att ha identifierat förutsättningarna för ihållande tillväxt genom teknologisk utveckling”

och med andra hälften gemensamt till
PHILIPPE AGHION och PETER HOWITT
”för teorin om ihållande tillväxt genom kreativ förstörelse”

Prisutdelande institution:
Kungl. Vetenskapsakademien

I sitt tacktal på banketten talade Joel Mokyr bland annat om framtidens utmaningar.

FOTO: CLEMENT MORIN

Intill Nobel Center skapas ett promenadstråk från Slussen vidare österut mot Fotografiska. Den nya terrassen intill huvudentrén blir tillgänglig för alla och får en av Stockholms mest storslagna utsikter.

Ett hem för Alfred Nobels unika arv

Nobel Center blir ett offentligt hus för vetenskap, litteratur och fred vid Slussen i Stockholm. En internationell symbol för kunskap med fokus på Nobelpristagarnas berättelser och banbrytande insatser.

Arbetet med projekt Nobel Center var intensivt under det gångna året och i januari 2026 kunde den arkitektoniska gestaltningen presenteras. Visionsbilderna visar det som ska bli ett hem för Alfred Nobels unika arv där hans handskrivna testamente för första gången kan ställas ut permanent – dokumentet som lade grunden till Nobelpriset. Nobel Center blir ett hus för den som vill förstå världen. Ett hus för den som vill veta mer om hur Nobelpristagarnas insatser har förändrat och fortsätter att forma vår tillvaro.

Här finns utrymme för inspiration, fördjupning och reflektion. Det blir en plats att återkomma till som ger kunskap och

hopp om att en bättre framtid är möjlig. Här kommer man att kunna utforska en stor basutställning om Alfred Nobel, Nobelpriset historia och vad pristagarnas insatser inneburit för världen. Här blir det även plats för utställningar, program och upplevelser om allt från svarta hål och medicinska framsteg till litterära klassiker och fattigdomsbekämpning.

I huset skapas ett auditorium där det kan hållas föreläsningar, vetenskapliga symposier, föreläsningar, och kultur-evenemang av olika slag. Nobel Center blir också en bas för de internationella tvärvetenskapliga möten kopplade till Nobelpriset som idag äger rum runt om i världen.

FAKTA

- Nobel Center kommer att fokusera på publik verksamhet och vara öppet för alla, året om.
- Nobelprisutdelningen fortsätter att hållas i Konserthuset och Nobelbanketten i Stadshuset.
- David Chipperfield Architects Berlin är arkitekt för projekt Nobel Center.
- Erling Perssons Stiftelse samt Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse finansierar tillsammans med Nobelverksamheten byggnaden och basutställningen. Totalt donerar de båda stiftelserna 2,3 miljarder kronor, lika fördelat mellan dem.
- Nobelprismuseet kommer flytta in i det nya huset och verksamheten kommer att finansieras via intäkter från till exempel biljettförsäljning, statligt och kommunalt stöd samt via sponsor- och partnersamarbeten, på samma sätt som Nobelprismuseet finansieras idag.
- Husets bruttoarea (BTA) är 13 000 kvm.
- Nobel Center ska byggas på fastigheten Södermalm 7:87 längs med Stadsgårdskajen vid Slussen. Fastigheten var ursprungligen tänkt för ett större kontorshus som det redan fanns en beslutad detaljplan för.
- Byggstart 2027 och invigning under 2031.

Övre plan med stora ateljéfönster mot skärgården och staden.

Söder om byggnaden bildas en ny gatumiljö mellan Nobel Center och Glashuset.

Nobel Center kommer att ligga på Stadsgårds-
kajen vid Slussen i Stockholm. Hit kan alla enkelt
komma med kollektiva färdmedel, till fots, med
cykel eller båt. Huset ligger på kajen som vetter
mot Gamla stan, Skeppsholmen och Djurgården.

Huset har två takterrasser. Där skapas nya
samlingspunkter i Stockholm med en fantastisk
utsikt över Saltsjöns och Mälarens vatten.

1026

Nobelpristagare

Sedan 1901 har Nobelpriset och Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne delats ut till 1018 personer och organisationer.

- Priskategorier: 6
- Prisbelönade kvinnor: 67
- Prisbelönade organisationer: 28
- Yngsta pristagaren: 17 år
- Äldsta pristagaren: 97 år

Nobelprisets sociala kanaler

- Nobelprize.org hade cirka 18 000 000 besökare under 2025.
- Publiken tittade i totalt 833 000 timmar på videor på Nobelprisets Youtube-kanal.
- I slutet av 2025 hade Nobelprisets sociala kanaler 11,8 miljoner följare och en genomsnittlig ökning med 21 % per kanal jämfört med 2024.*
- Engagemanget ökade med 69 % på YouTube, 78 % på Facebook och 107 % på Instagram under 2025.
- Tillkännagivandeperioden (6–13 oktober) nådde en räckvidd på miljoner i alla digitala kanaler, inklusive 145 miljoner exponeringar på X och 219 miljoner visningar på Facebook. Mer än 750 poster publicerades på 6 sociala medieplattformar, och nobelprize.org nådde 236 länder och territorier.
- 25,9 miljoner visningar på Facebook och 32,8 miljoner visningar på Instagram uppnåddes under Nobelveckan.
- Videor med innehåll från Nobelveckan 2025 har hittills resulterat i över 25 miljoner visningar.

* Totalt följjarantal inkluderar Threads, genomsnittlig följjarökning gäller Facebook, LinkedIn, YouTube, Instagram och X. Det totala följjarantalet kan inkludera individer som följer oss på flera sociala mediekkanaler.

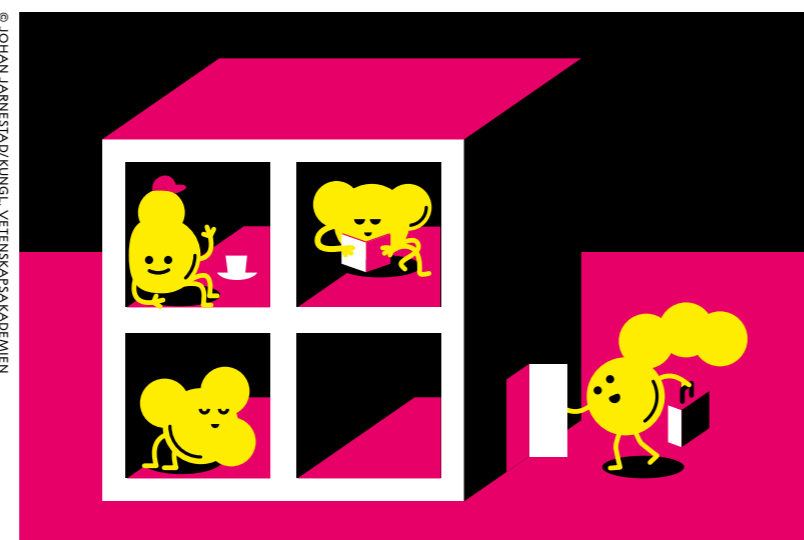

FOTO: MALIN LAUTERBACH

Vad driver ekonomiskt välstånd?

Nobel Week Economics Seminar med titeln *What sparks economic prosperity (and what could stop it)* ägde rum den 12 december i Grünewaldsalen på Konserthuset Stockholm.

Deltog gjorde bland andra ekonomipristagarna Joel Mokyr och Philippe Aghion som diskuterade drivkrafterna bakom ekonomisk tillväxt och innovation under ledning av journalisten Katrine Kielos.

© JOHAN JÄRNESTAD/KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN

Nobelprislektionen

En illustration från Nobelprislektionen för kemipriset 2025 som belönar utvecklingen av material som har helt nya funktioner. Susumu Kitagawa, Richard Robson and Omar Yaghi skapade porösa metallorganiska ramverk, som förkortas MOF efter engelskans metal-organic framework.

Nobelprislektionen publiceras efter att varje nytt Nobelpris har tillkännagivits och gör det enkelt för lärare att undervisa om de belönade insatserna.

Evenemang som inspirerar

Under fredagskvällarna inleder Nobelprismuseet helgen med konserter, mat- och dryckesprovningar, quiz och samtal med experter kring Nobelprisernas ämnesområden. Med ett brett programutbud skapas spännande möten mellan kultur, vetenskap, konst och dagsaktuella ämnen.

Programkvällarna äger rum i Bistro Nobel som serverar en festlig fredagsmeny. Dessutom erbjuder museet ett medlemskap som innefattar gratis inträde till museet, förtur till programpunkter, diverse rabatter och gratis entré på många aktiviteter. Ett medlemskap ger tillgång till en värld av lärande och minnesvärda upplevelser.

Nominerad till Guldörat

I den populära podcasten *Idéer som förändrar världen* möter Nobelexperten Gustav Källstrand forskare, författare och andra experter och utforskar tankar inom vetenskap, litteratur och fred. *Idéer som förändrar världen* nominerades till Guldörat 2025 i kategorin Årets Branded Content.

Artisten Srintip på Nobelprismuseets scen.

FOTO: CLEMENT MORIN

Nobelprisföreläsningar

I enlighet med Nobelstiftelsens stadgar håller samtliga pristagare en föreläsning under Nobelveckan rörande den upptäckt eller det arbete som de har belönats för. De tre fysikpristagarna John M. Martinis, Michel H. Devoret och John Clarke på scen efter att ha hållit sina föreläsningar den 8 december i Aula Magna på Stockholms universitet.

FOTO: NANAKA ADACHI

Unika föremål överlämnades

Nobelveckan inleddes med ett besök på Nobelprismuseet på Stortorget i Gamla stan. På museet hälsades pristagarna välkomna och här fick de också för första gången träffa varandra. Besöket på museet avslutades traditionsenligt med att pristagarna signerade stolar i Bistro Nobel och överlämnade personliga föremål till museets samling.

Mary Brunkow donerade en trofé som avbildar en Darwin-fisk – en fiktiv fisk med utvuxna ben. Den har använts som motiv till den stiliserade fisk som blivit en symbol för kristendomen. Den symboliserar alltså uppfattningen att arter har uppkommit genom evolution och inte genom skapelse av en högre makt.

FOTO: ANNA SVANBERG

8,4 miljoner

Ett videoklipp med medicinpristagaren John Gurdon från *Nobel Minds* fick ett enormt stort mottagande i alla Nobelprisets sociala mediekanalet, med 8,4 miljoner visningar och 65 000 delningar på Instagram. Vidare fick videon 6,2 miljoner visningar på Facebook och 61 000 gillamarkeringar på YouTube. Tusentals följare kommenterade på Gurdons berättelse om att ha det kämpigt i skolan.

Bekämpa sjukdom

I utställningen *Bekämpa sjukdom – tre berättelser från medicinens arbetsfält* som öppnade på Nobelprismuseet i maj 2025 mötte vi en forskare, en läkare och en sjuksköterska som kämpar för bättre hälsa för världens befolkning. De arbetar med att förebygga sjukdom, vaccinera barn och leta efter nya antibiotika.

FOTO: NANAKA ADACHI

Återfunna patenthandlingar

Ett tjugotal patent och ansökningar med koppling till Alfred Nobel hittades i en sommarstuga i Blekinge våren 2025. Ett tyskt par hittade handlingarna och hörde av sig till Thomas Rydén på Crafoord auktioner i Lund som i sin tur hörde av sig till Nobelstiftelsen som förvärvade dem.

Dokumentet tros ha försvunnit för omkring 50 år sedan. Hur de kom på villovägar är oklart. Bland dokumenten finns några av Alfred Nobels patent och ansökningar från 1860-talet och framåt.

FOTO: NANAKA ADACHI

FOTON BANKETT: DAN LEPP

Oväntade smakupplevelser i fokus

Tommy Myllymäki och Pi Le bildade den kokduo som ansvarade för förrätt och huvudrätt till de cirka 1 300 gästerna på banketten i Blå hallen den 10 december.

Menyn innehöll svamp och bär från skogen, med oväntade smakupplevelser i fokus. Och ett nytt bestick gjorde entré under kvällen – en smörkniv i snidad i ek från Skåne.

Frida Bäcke skapade kvällens dessert för andra året i rad.

Frida Bäckes dessert var en sorbet på svenska slänbär smaksatt med apelsin, kryddpeppar och nejlika, en bakad färskostkräm med bourbonvanilj och brynt smörkaka samt kärnmjölkscaramell och ett krisp på bovete och havre. Detta serverades med en consommé på skogshallon smaksatt med enskott.

Från vänster: köksmästaren Gunnar Eriksson, kocken Pi Le, konditorn Frida Bäcke samt kocken Tommy Myllymäki.

Välänvänt bibliotekskort skänks till Nobelprismuseet

Under året donerades en rad föremål till Nobelprismuseet. Medicinpristagaren Andrew Fire överlämnade sitt bibliotekskort från 1970-talet. För honom är det en av de starkaste symbolerna för vetenskap och kunskap.

Vidare donerades en ceremoniell dräkt som tillhört litteraturpristagaren Mario Vargas Llosa, samt en kalender och en penna som tillhört den svenska medicinpristagaren Bengt Samuelsson.

Två unika objekt som tillhört medicinpristagaren Santiago Ramón y Cajal donerades: en originalteckning och en träsnittsplatta, båda med motiv av neuroner.

Fredspristagaren Maria Ressa överlämnade t-shirts och dessutom skänktes en penna som tillhört litteraturpristagaren Ivo Andrić.

FOTO: CLÉMENT MORIN

Nobel Creations

Den årligen återkommande utställningen Nobel Creations presenterar sex gestaltningar av årets Nobelpris. Tolkningarna, skapas av förstaårsstudenter på modeprogrammet vid Beckmans Designhögskola.

Kreationerna utforskar det som förenar Nobelpristagare, konstnärer och kreatörer: kreativitet.

Nobels fredspris tolkades av Zuzanna Mieczkowska och Johan Peralta. Den röda klänningen skapades av Odessa Calloway och Lovisa Schmidt och tolkade medicinpriset.

FOTO: ANNA SVANBERG

FOTO: CLÉMENT MORIN

2025 hade Nobelprismuseet 255 996 besök. Året blev det bästa i museets historia avseende omsättning från entré och butik, och även ett rekordår för fysiska skolbesök som nådde 11 323 besök. Dessutom slog museet rekord i antal deltagare i digitala skolprogram och nådde klasser runt om i landet.

Pristagarnätverket

Nobel Prize Laureate Network är Nobelstiftelsens nätverk för Nobelpristagare. Det ökar möjligheterna för pristagarna att komma i kontakt med varandra, utbyta erfarenheter och kunskap. Det underlättar också kontakterna med Nobelsfären så att pristagarna både kan delta och engagera sig i de många aktiviteter som arrangeras på olika håll.

Nätverket stimulerar till ökad dialog pristagare emellan och stärker möjligheterna att inspirera till hopp, mod och sökande efter ny kunskap och innovation.

I september 2025 arrangerades en första digital återträff för de Nobelpristagare som tilldelades priset 2024. Syftet var att ge pristagarna möjlighet att återknyta kontakten med varandra samt att dela erfarenheter från deras första tid som Nobelpristagare.

FOTO: CLÉMENT MORIN

László Krasznahorkai och Peter Howitt på Nobelprismuseet.

Diplom och medaljer

Alla Nobelpristagare erhåller ett diplom och en Nobelprismedalj som levereras i en ask. Några av diplomerna innefattar ett konstverk. Fysikdiplomens konstverk skapades av Catharina Bauer, konstverken i kemidiplomen av Johan Sandell och konstnär för ekonomidiplomen var Lars Eje Larsson.

Kalligrafin i fysik och ekonomidiplomen skapades av Marie A. Györi och kemidiplomen kalligraferades av Marianne Pettersson Soold och Marie A. Györi. Kalligraf för medicindiplomen och litteraturdyplomet var Susan Duvnäs.

Diplomen och medaljaskarna tillverkades av Leonard Gustafssons Bokbinderi i Stockholm. Nobelprismedaljerna är tillverkade av Svenska Medalj i Eskilstuna.

Konstverket i fredsdiplomet skapades av Sverre Bjertnæs och kalligrafin av Christopher Haanes. Kristine Bekkevold på Merkur Grafisk AS tillverkade diplomerna och medaljaskarna till fredspriset. Fredsprismedaljerna är tillverkade av det Norske Myntverket.

FOTO: DAN LERP

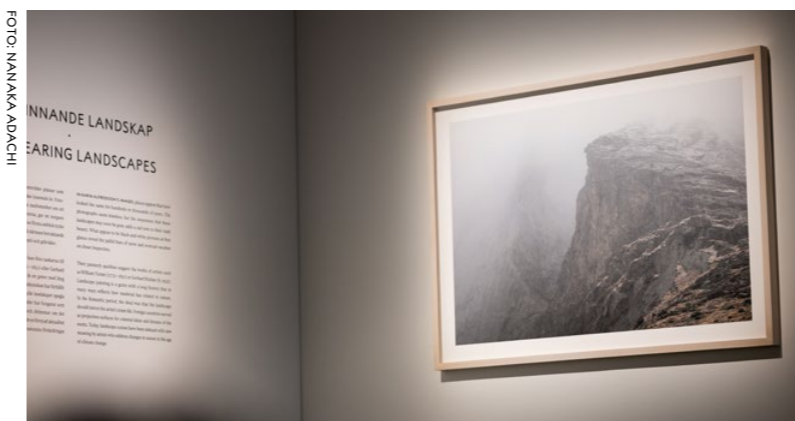

FOTO: NANAKA ADACHI

Snö och regn skall passera

Den 7 mars öppnade utställningen *Snö och regn skall passera* på Nobelprismuseet. Ett antal av Karin Alfredssons fotografier samt filmen *Norra ishavet – en resa mot Nordpolen* visades tillsammans med dikter av Jon Fosse, 2023 års Nobelpristagare i litteratur.

FOTO: NANAKA ADACHI

Stockholms-favorit

I början av 2025 utsågs vinnarna i den årliga mätningen *Stockholmarnas favoritmuseum*. Bistro Nobel blev Stockholmarnas favorit bland museirestauranger.

© NOBELS FRESSENTER

Fredsprisutställningen *A Message to Humanity* fanns ombord när kryssningsfartyget Peace Boat seglade från Japan den 23 april. Utställningen skulle besöka 19 olika länder under fartygets jorden runt-resa.

Internationella möten om samtidens viktiga frågor

Under årets gång samlades Nobelpristagare, framstående forskare och ledande experter vid flera tillfällen där de tillsammans fördjupade sig i samtidens viktigaste vetenskapliga frågor och belyste dem ur nya perspektiv.

Det första mötet under året var Nobel Prize Dialogue i mars med titeln *The Future of Life* som ägde rum i Japan. Det var ett evenemang med föreläsningar och paneldiskussioner. Bland talarna fanns kemipristagarna Akira Yoshino och Ada Yonath samt medicinpristagaren Svante Pääbo.

Under hösten hölls mötet *Our Future with AI* i Madrid, där man diskuterade hur vi kan säkerställa att AI bidrar till en bättre framtid. Deltog gjorde bland andra Nobelpristagarna Geoffrey Hinton, ofta kallad "AI:s gudfader" och Serge Haroche, en pionjär inom experimentell kvantfysik.

Eventet i Indien senare under hösten arrangerades i Bengaluru och Mumbai. Med temat *The Future We Want* diskuterades hur investeringar i kunskap, kreativitet och unga människor kan bygga en värld av glädje, förundran och innovation – en värld som är mer inkluderande, hållbar och rättvis. Nobelpristagarna David MacMillan och James Robinson var två av många deltagare.

Under Nobelveckan arrangerades Nobel Week Dialogue med temat *Health For All* i Göteborg. Där samlades Nobelpristagare, akademiker, innovatörer och beslutsfattare för att utforska en av vår tids mest akuta utmaningar: hur vi kan

leverera jämlik, effektiv och hållbar vård.

Konferensen tog upp frågor som hur psykisk hälsa, åldersrelaterade sjukdomar och förebyggande av kroniska sjukdomstillstånd borde få större utrymme på den politiska agendan. Samtalen omfattade läkemedelsutvecklingens framtid, ökningen av antimikrobiell resistens, ekonomin bakom hållbar och prisvärd vård samt betydelsen av hälsosamma kostvanor. Nobelpristagarna Frances Arnold, Paul Nurse och Jean Tirole deltog.

Fokus på mötet i Göteborg var hälsa. Deltog gjorde bland andra forskarna Sally Davies och Alison Holmes som är ledande experter inom infektionssjukdomar och global hälsa.

Nobelpristagaren William Phillips fick en kram av en student under ett besök på Tokorozawa Kita High School i samband med Nobel Prize Dialogue i Japan.

Tolullah Oni var en av talarna under mötet i Indien som ägde rum på Institute of Science i Bengaluru.

Möten med ungdomar

“Det är viktigt att låta unga människor veta vad det innebär att vara forskare. Om man fortsätter att följa sin väg kan man ha turen att göra stora upptäckter – och om man har en otrolig tur, kan en av dessa upptäckter leda till ett Nobelpris.”

Nobelpristagaren Richard Roberts om mötet med ungdomar på de internationella konferenserna – något som också kommer att vara framträdande i Nobel Center. Här möter han ungdomar i Tokyo.

Inspiration och idéer för unga och lärare

Nobelpriset kan inspirera människor att söka kunskap, ställa frågor och vilja förstå och förbättra världen. I denna anda arrangerar vi många möten mellan studenter, Nobelpristagare, lärare och forskarsamhället. Här är några exempel.

Elever från projektet Bakteriejakten i färd med provtagning och fältundersökning på en förskolegård.

Forskarhjälp

I Forskarhjälp sammanför Nobelprismuseet lärare, högstadielärover och forskare. Genom att delta i projektet ges elever möjlighet att få en djupare förståelse för forskningsprocessen genom att själva vara delaktiga – från insamling av material och data till att sammanställa och kommunicera sina forskningsresultat på en poster.

2025 års projekt *Bakteriejakten*

var den femtonde upplagan av Forskarhjälp. Eleverna samlade in prover från förskolegårdar som sedan analyserades av Malin Flodström Tullberg och hennes forskargrupp vid Karolinska Institutet i Stockholm. Syftet med projektet var att besvara frågan om den biologiska mångfalden på förskolegårdar påverkas av deras lantliga eller stadsnära placering.

Nobel Prize Teacher Summit

Under den årliga internationella lärarkonferensen Nobel Prize Teacher Summit i Stockholm samlades lärare, Nobelpristagare, forskare och andra experter för att diskutera och utforska

ämnen som rör undervisning, lärande och demokratins framtid. I samband med detta event arrangerades temakvällen *Mod och motstånd* på Södra Teatern. Där samtalade

fredspristagarna Maria Ressa och Leymah Gbowee med journalisten Martin Schibbye om yttrandefrihet. Kvällen avslutades med en spelning av artisten Daniel Adams-Ray.

Nobel Prize Inspiration Initiative

Under Nobel Prize Inspiration Initiative träffar Nobelpristagare universitetsstudenter världen över för att inspirera och dela med sig av sina erfarenheter. Mötena sker oftast genom att Nobelpristagarna besöker universitet och forskningscenter, men de kan även vara digitala.

Medicinpristagaren Craig C. Mello deltog i ett av dessa evenemang i Madrid under året.

Science Today

Science Today är ett format där doktorander och postdoktorander presenterar sin forskning på Nobelprismuseets scen. Programmet görs i samarbete med Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan, Stockholms universitet och Chalmers tekniska högskola.

Efter samtalen fortsätter kvällen i Bistro Nobel med nätverkande mingel och musik.

Fira och förstå årets Nobelpris

Under Nobel Calling Stockholm erbjuds stockholmarna till ett omfattande program för att fira och förstå alla nya Nobelpris. Då hyllas kreativitet, vetenskapliga genombrott och idéer som formar en bättre värld.

Den första veckan i oktober varje år tillkännages alla Nobelpristagare och världens strålkastarljus riktas mot forskning, vetenskap, litteratur och fredsarbete. I samband med detta arrangeras *Nobel Calling Stockholm* med en rad programpunkter.

Under evenemanget *Crash course* på Chinateatern förklarade ledamöter från Nobelkommittéerna vad 2025 års vetenskapliga priser handlar om och akt två bjöd på ett Nobelquiz med Tord, känd från Björn Carlbergs shower Dockhumor och Peptalk.

Under programpunkten *Samling för fred* möttes Göran Rosenberg, Isak Svensson och Gustav Källstrand i ett samtal med Carin Klaesson på Kulturhuset Stadsteatern. Efter samtalet tog artisten Moonica Mac över scenen för en konsert.

På Nobelprismuseet kunde man se direktsända tillkännagivanden av alla priser, vilka efterföljdes av samtal med experter. Tillsammans med ett antal aktörer organiserades också aktiviteter över hela stan. Det blev guidade visningar för barn i Stadshuset, föredrag och panelsamtal om aktuella frågor. Dessutom gavs unika möjligheter att besöka laboratorier och Nordens största zebrafisk-anläggning. Vidare gavs program om genteknik, rent vatten, de vita bussarna, hjärnans utveckling och framtidens digitala samhälle.

Nobel Calling Stockholm arrangeras av Nobelprismuseet i samarbete med Handelshögskolan, Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan, Röda Korsets Högskola, Stockholms stad, Stadsarkivet, Stockholms universitet, Sveriges Riksbank och Vetenskapsrådet.

FOTO: CLÉMENT MORIN

I samband med tillkännagivandena av de nya Nobelpriserna fanns det möjlighet för skoleleverna att ställa frågor till experterna på plats i museet.

FOTO: CLÉMENT MORIN

Bara några timmar efter att Nobelpriset i litteratur tillkännagivits hölls ett samtal i Börssalen hos Svenska Akademien. Deltog gjorde bland andra ledamöterna Steve Sem-Sandberg och Ellen Mattsson.

Det var god stämning och många skratt under *Crash course* på Chinateatern.

Kampen för demokrati

Fredsprisutställningen för 2025 års fredspris utforskar den pågående kampen för demokrati i Venezuela och varför den berör oss alla i en tid då demokratin hotas över hela världen.

Nobels Fredssenter i Oslo är museet för Nobels fredspris där man använder kraften i fredspris-tagarnas idéer, arbete och engagemang för att inspirera till små och stora handlingar som gör världen till en mer fredlig plats. 2025 års fredspris till Maria Corina Machado presenterades i utställningen *Democracy on the Brink*.

Utställningen visar hur kampen för demokrati i Venezuela har blivit en symbol för en större global utmaning: runt om i världen är demokratin på tillbakagång samtidigt som auktoritära krafter

stärks. Utställningen utforskar hur demokratis principer är beroende av vår förmåga att skydda dem, och att demokrati inte bara är ett system, utan ett tankesätt.

Här synliggörs Venezuelas övergång från demokrati till diktatur och fredspristagaren Maria Corina Machados utröttliga kamp för förändring. Venezuela är en av världens mest repressiva regimer och ett av de länder som tvingat flest människor att fly. Mer än 8 miljoner människor, eller en fjärdedel av befolkningen, har lämnat landet sedan 2014.

De som är kvar lever i fattigdom och rädsla, samtidigt som de saknar sina familjemedlemmar i exil.

Genom fotografier och intervjuer med unga venezuelanska exilbor i Colombia porträtterar Magnumfotografen Emin Özmen en förlorad generation.

”De här unga människorna ser ingen framtid för sig själva i Venezuela. De har förlorat hoppet om sitt land, men inte om sig själva. Det är därför de lämnar,” säger Özmen.

FOTO: JOHANNES GRANSETH/NOBELS FREDSSENTER

Maria Corina Machado närvarade vid invigningen av utställningen *Democracy on the Brink*.

Bild från utställningen *Democracy on the Brink*. En ung man står på en kulle i ett slumområde i Venezuela.

© EMIN ÖZMEN, MAGNUM PHOTOS FOR NOBEL FREDSSENTER

1,56 miljoner

Antalet besök på Nobel Week Lights 2025 uppgick till 1,56 miljoner.

Ljusinstallationen *Pro Pace* projicerades på Stadshusets fasad och hyllade en rad fredspristagare.

Ljuskonst inspirerad av Nobelpriset

Nobel Week Lights är en ljusfestival som lyser upp Stockholm under årets mörkaste tid. Det är en kostnadsfri kulturupplevelse för alla.

Ljusfestivalen Nobel Week Lights bjuder in internationella och lokala konstnärer, designers och studenter till att skapa ljuskonstverk inspirerade av Nobelpriset. Installationerna belyser Nobelpristagarnas vetenskapliga upptäckter, litteratur och fredsarbete på nya sätt, samtidigt som besökarna får möjlighet att se Stockholm i ett nytt ljus. Festivalens verksamhet präglas av ett nära samarbete med lärosäten, skolor, lokala aktörer och offentliga organisationer.

2025 ägde festivalen rum den 6–14 december och visade 19 verk på 20 olika platser. Dessutom växte festivalområdet, och konsten tog plats i både Tensta och citykärnan. I den nya festivalzonen fördjupades samarbetet med lokalsamhället, bland annat genom flera plats-specifika konstverk som växte fram genom samskapande med lokala organisationer och ungdomar.

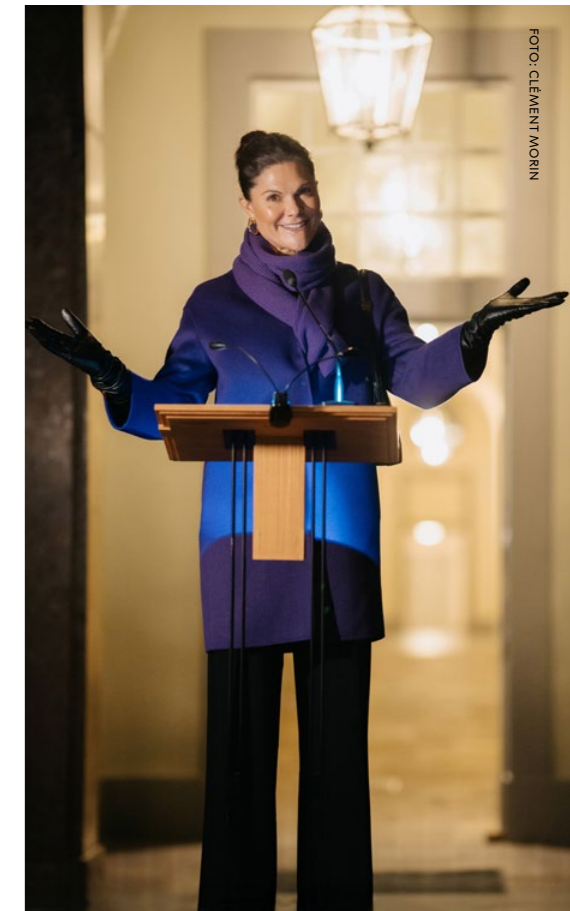
Under festivalen arrangerades många olika aktiviteter i både city och Tensta såsom fotoworkshops, rymdsnack med quiz, upplyst kajaktur och löpturer. Hela 62 guidade turer hölls på nio språk.

Konstverket *Dörren* var inspirerat av litteraturpristagaren Tomas Tranströmers dikt *Den halvfärdiga himlen*, och knöt samman festivalzonerna genom två sammanlänkande dörrar placerade vid Riksdagshuset och i Tensta centrum. I dörröppningarna kunde besökarna se och interagera med varandra.

Till festivalen skapades ljusinstallationen *Pro Pace* av den världsledande ljus- och projektkonstnären Yann Nguema. Verket projicerades på Stadshusets fasad och hyllade mottagare av Nobels fredspris.

Kronprinsessan Victoria invigde ljuskonstverket 21.09 i Södra valvet på Kungliga Slottet. Verket reflekterade över behovet av dialog för att skapa fred och var ljudsatt med citat från en rad fredspristagare.

Ljusfestivalen presenteras av Nobelprismuseet och är initierad och producerad av Annika Levin, Alexandra Manson, Lara Szabo Greisman och Troika AB.

Kronprinsessan Victoria invigde ljuskonstverket i Södra valvet på Slottet.

Ljusinstallationen *HEXX* i Tensta.

THE NOBEL PRIZE

MOF-5

Kemipristagaren Omar Yaghi med en modell som visar den atomära och molekylära strukturen för MOF-5. Den representerar en viktig milstolpe i utvecklingen av metallorganiska ramverk. Yaghi donerade modellen till Nobelprismuseet.

Alfred Nobel

Uppfinnaren, entreprenören och den framgångsrike affärsmannen Alfred Nobel byggde upp en enorm förmögenhet som han valde att testamentera till dem som gjort mänskligheten den största nytta. Priset skulle belöna framstående insatser inom de olika områden som engagerade honom mest under hans livstid.

Alfred Nobel föddes i Stockholm 1833. Hans far Immanuel var uppfinnare och ingenjör. Modern Andrietta beskrevs som driftig och intelligent och hon fick försörja familjen när Immanuel efter en konkurs begav sig till Ryssland. Bröderna Nobel fick en förstklassig utbildning av privatlärare, och vid 17 års ålder behärskade Alfred fem språk; svenska, ryska, engelska, franska och tyska.

När Alfred studerade kemi hos professor T. J. Pelouze i Paris kom han i kontakt med nitroglycerin, som uppfanns av italienaren Ascanio Sobrero. Det var en högexplosiv vätska som ansågs alltför farlig för att vara användbar. Alfred Nobel återvände till Sverige och började snart experimentera med nitroglycerin, både med dess framställning och med att göra ämnet tillförlitligt nog att använda i industrin. Arbetet var farligt, och vid en olycka dödades flera personer, däribland hans yngre bror Emil.

Slutligen löste Alfred Nobel problemet med den svårhanterliga vätskan genom att blanda den med en sorts sand, kiselguhr. Resultatet blev en formbar massa, som var lätt att paketera och som kunde fraktas och hanteras på ett säkert sätt. Den patenterades 1867 under namnet dynamit. Med patenteringen av dynamit i olika former tillsammans med tändhatten, vilken han uppfunnit tidigare,

kom det stora tekniska och industriella genombrottet. Alfred Nobel ledde en snabb industriell exploatering av sina uppfinningar och byggde upp fabriker och laboratorier över hela världen – Vinterviken i Sverige, Krümmel i Tyskland och Ardeer i Skottland var några av de första. Sammanlagt startades drygt 90 fabriker i 20 länder och vid sin död hade Alfred Nobel hela 355 patent.

Alfred Nobel var en man av sin tid som förkroppsligade flera av upplysningens centrala idéer, både i sin praktiska verksamhet och i sitt tänkande. Han vävde samman sina religiösa tvivel med tron på naturvetenskapen, han var en sann teknikoptimist och entreprenör som deltog aktivt i industrialiseringsprocessen.

Alfred Nobel avled den 10 december 1896 i sitt hem i San Remo, Italien och det blev stor uppståndelse när hans testamente offentliggjordes. Han hade angivit att större delen av hans förmögenhet skulle användas till att belöna framstående insatser inom fysik, kemi, fysiologi eller medicin, litteratur och fred. Testamentet ifrågasattes av släktingar, myndigheter i ett flertal länder och av Sveriges kung Oscar II. Efter några års komplicerade processer, ledda av testamentsexekutorerna Ragnar Sohlman och Rudolf Lilljequist, kunde Nobelstiftelsen bildas år 1900 och året därpå delades de första Nobelprisen ut.

Skolprogrammet *Nobelväskans hemlighet* vänder sig till science centers, bibliotek och andra organisationer som vill erbjuda skolor ett program om Alfred Nobel och Nobelpriset.

I detta skolprogram möts innovation, kemi, fredsfrågor och litteratur. Genom en lekfull tidsresa får pedagoger och elever ledtrådar som leder fram till uppfinnaren Alfred Nobel.

En kopia av Alfred Nobels väska som han hade med sig på sina många resor.

De prisutdelande institutionerna

I sitt testamente anger Alfred Nobel vilka institutioner som ska utse pristagare inom respektive prisområde. Han väljer förmodligen de akademiska institutioner i samhället som han anser mest lämpade för uppgiften. Alfred Nobel är däremot mindre specifik när det gäller den organisation som ska förvalta pengarna. Det som sedermera blev Nobelstiftelsen omnämns i testamentet endast som en fond.

Nobelpriset internationella särställning beror i stor utsträckning på de prisutdelande institutionernas sekelånga oberoende arbete med att utse Nobelpristagare. Att man i det här arbetet har engagerat framstående kompetens inom de egna organisationerna och omfattande internationell expertis har spelat en avgörande roll.

Kungl. Vetenskapsakademien utser Nobelpristagarna i fysik och kemi. Dessutom utser Kungl. Vetenskapsakademien mottagarna av Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne, instiftat 1968 i samband med Riksbankens 300-årsjubileum. Akademien har cirka 450 svenska och cirka 175 utländska ledamöter. Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet utser Nobelpristagarna i fysiologi eller medicin. Nobel-församlingen har 50 ledamöter. Svenska Akademien utser Nobelpristagarna i litteratur. Akademien har 18 ledamöter. Samtliga dessa institutioner utser särskilda Nobelkommittéer med tre till fem ledamöter, en sekreterare och i vissa fall även adjungerade.

Nobelkommittéerna bearbetar nomineringarna till respektive Nobelpris och gör omfattande utredningar angående ett urval av de nominerade. De lägger därefter fram sitt förslag avseende Nobelpristagare för respektive pris-

utdelande institution. Själva beslutet om vilka som ska tilldelas Nobelpris fattas således inte av Nobelkommittéerna utan av den prisutdelande institutionens samtliga ledamöter.

När det gäller fredspriset hänvisar Alfred Nobel i sitt testamente till Stortinget i Norge. De utser de fem ledamöter som bildar Norska Nobelkommittén. Norska Nobelkommittén skiljer sig från övriga prisutdelande institutioner på så sätt att den ansvarar både för utredningsarbetet och prisbeslutet.

I september varje år skickar respektive Nobelkommitté ut individuella inbjudningar till tusentals ledamöter av akademier, universitetsprofessorer och andra vetenskapsutövare i ett stort antal länder, tidigare pristagare, ledamöter i parlamentariska församlingar, med flera. Valet av adressater sker på ett sådant sätt att så många länder och universitet som möjligt blir representerade över tid. När det gäller Nobels fredspris är det en betydligt bredare krets som kan nominera utan att få en inbjudan från Norska Nobelkommittén. Detta nomineringsförfarande skiljer Nobelpriset från många andra priser där det är den ansvariga kommittén som utser både nominerade och pristagare. De som har fått en inbjudan får möjlighet att föreslå Nobelpriskandidater för det kommande året. Förslagen, som är konfidentiella, ska vara kommittéerna tillhanda senast den 31 januari det år prisförslaget gäller. Till skillnad från många andra priser betyder inte en nominering att en person eller institution har fått någon form av godkännande av en Nobelkommitté. Rutinerna kan variera något mellan de olika Nobelkommittéerna men urvalsprocessen är i stora drag densamma för alla pris-kategorier. Man kontrollerar först att

nomineringarna har skickats in av personer som faktiskt har rätt att nominera. Eftersom en nominering bara är giltig för innevarande år är det vanligt att vissa kandidater föreslås gång på gång. Vissa kandidater föreslås också av flera olika nominerare under samma år. Nomineringarna registreras och sammanställs i en lista. Listan bearbetas i olika faser under våren och består till en början av ett större urval som sedan reduceras. Om återstående kandidater gör man utredningar med assistans av inhemska och utländska experter. Under sommaren sammanställer Nobelkommitténs medlemmar en omfattande rapport om den eller de kandidater som föreslås för årets Nobelpris. Förslaget presenteras för ledamöterna i den prisutdelande institutionen under september månad. Det slutgiltiga valet av Nobelpristagare sker genom en omröstning. Prisbeslutet tillkännages på respektive prisutdelande institution omedelbart efter omröstningen, vanligen under första hälften av oktober. Alla dokument kopplade till nomineringsförfarandet och utredningsarbetet är sekretessbelagda i 50 år.

Mer information om de prisutdelande institutionerna finns på deras webbplatser:
www.kva.se
www.nobelprizemedicine.org
www.svenskaakademien.se
www.nobelpeaceprize.org

FOTO: PATRIK LUNDIN/KVA

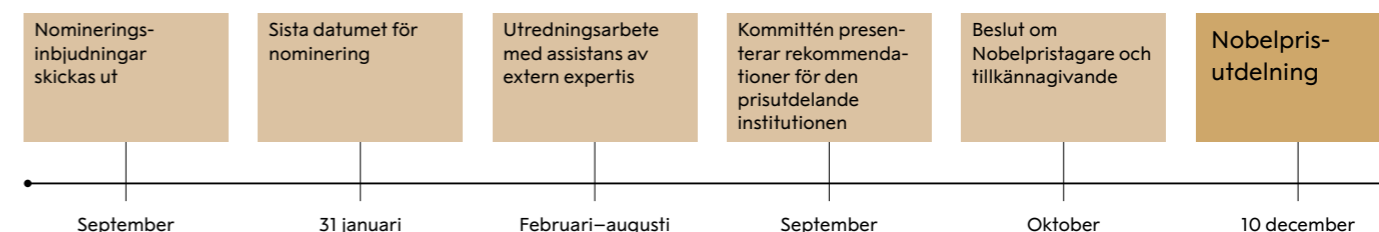
Heiner Linke, Hans Ellegren och Olof Ramström visar upp en modell av en MOF under presskonferensen där 2025 års kemipris presenterades.

FOTO: JO STRAUBE

Norska Nobelkommitténs ordförande Jørgen Watne Frydnes svarade på medias frågor om fredspriset efter tillkännagivandet.

Val av Nobelpristagare

Medicinpristagaren Shimon Sakaguchi på plats i Nobelstiftelsens styrelserum. I bakgrunden skymtar det porträtt av Alfred Nobel som målades av Emil Österman.

Nobelstiftelsen

Nobelstiftelsen är en privat stiftelse som upprättades år 1900 med utgångspunkt i Alfred Nobels testamente och den grundstadga som fastställdes i anslutning till testamentet. Nobelstiftelsens primära syfte är att säkra att intentionerna i testamentet uppfylls. Stiftelsen ansvarar för att förvalta Alfred Nobels förmögenhet på ett sådant sätt att den ekonomiska basen för Nobelpriset säkras i ett långsiktigt perspektiv och oberoendet garanteras för de Nobelprisutdelande institutionerna i deras arbete med att utse pristagare. Vidare är det Nobelstiftelsens uppdrag att stärka Nobelprisets position genom att förvalta och utveckla de varumärken och immateriella tillgångar som har byggts upp under Nobelprisets drygt hundraåriga historia.

Nobelstiftelsen har ett övergripande ansvar för Nobelveckan i december i Stockholm. Det är en vecka med omfattande program för Nobelpristagarna som kulminerar i Nobelprisutdelningen och Nobelbanketten den 10 december. Båda dessa evenemang planeras och genomförs av stiftelsen. Norska Nobelinstitutet instiftades 1904 och fungerar som Norska Nobelkommitténs sekretariat. Institutet administrerar aktiviteterna kring utdelandet av Nobels fredspris, som presskonferens, prisutdelning och bankett i Oslo.

Nobelstiftelsens verksamhet finansieras i allt väsentligt av det kapital Alfred Nobel lämnade efter sig. Marknadsvärdet på Nobelstiftelsens totala investerade kapital uppgick vid slutet av 2025 till 6 744 mkr. Nobelstiftelsens placeringskapital, dvs marknadsvärdet exklusive värdet på stiftelsens direktägda fastigheter, var vid slutet av året 6 532 mkr. Placeringskapitalets exponering var 56 % mot aktiefonder, 8 % fastighets- och infrastruktur-fonder, 13 % räntebärande tillgångar och kassa, 22 % alternativa tillgångar samt 1 % upplupet resultat av valutasäkringar.

Under 2025 uppgick den totala summan för samtliga Nobelpris och verksamhetens kostnader till 148,1 mkr. Den fördelar sig på fyra huvudkategorier; priserna 55 mkr, ersättningarna till prisgrupperna 36,8 mkr, Nobelveckan i Stockholm och Oslo 34,4 mkr samt administration m.m. 21,9 mkr.

Nobelprisen lämnades 2025 oförändrade om 11 mkr per pris.

Närmare information om Nobelstiftelsens ekonomiska förvaltning finns i stiftelsens årsredovisning för 2025 som publicerats på nobelprize.org. De Nobelprisutdelande institutionerna Kungl. Vetenskapsakademien, Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet, Svenska Akademien samt Norska Nobelkommittén, utser för två kalenderår i sänder femton ledamöter till Nobelstiftelsens fullmäktige. Av dessa väljer Vetenskapsakademien sex representanter och de övriga prisutdelarna vardera tre. Utöver dessa ledamöter utser Vetenskapsakademien fyra och övriga prisutdelare två suppleanter. Fullmäktiges viktigaste uppgift är att utse Nobelstiftelsens styrelse och granska Nobelstiftelsens verksamhet och bokslut. Nobelstiftelsens styrelse, som har sitt säte i Stockholm, består av sju ledamöter och två suppleanter. Styrelseledamöter och suppleanter väljs för en period av två år i taget. Styrelsen väljer inom sig ordförande, vice ordförande och verkställande direktör.

Verksamheten 2025

Med utgångspunkt i den inspirerande kraften hos Nobelpriset arbetar vi för mänsklighetens största nytta.

STYRELSE PER 31 DECEMBER 2025

NOBELSTIFTELSEN

Nobelstiftelsen är en privat stiftelse som upprättades år 1900 med utgångspunkt i Alfred Nobels testamente och de grundstadgar som fastställdes i anslutning till testamentet. Nobelstiftelsens primära syfte är att säkra att intentionerna i testamentet uppfylls.

- Astrid Söderbergh Widding, professor, ordförande
- Thomas Perlmann, professor, sekreterare i Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet och i Nobelkommittén för fysiologi eller medicin, vice ordförande
- Hanna Stjärne, vd
- Kristian Berg Harpviken, professor, sekreterare i Norska Nobelkommittén och direktör vid Norska Nobelinstitutet
- Hans Ellegren, professor, Kungl. Vetenskapsakademiens ständige sekreterare
- Mats Malm, professor, Svenska Akademiens ständige sekreterare
- Sven Nyman, Ekon dr h.c., civ.ek.

Suppleanter

- Peter Brzezinski, professor, sekreterare i Nobelkommittén för kemi
- Ulf Danielsson, professor, sekreterare i Nobelkommittén för fysik

ALFRED NOBELS MINNESSTIFTELSE

Alfred Nobels Minnesstiftelse har till ändamål att främja utbildning, kultur, fred och vetenskaplig forskning bland annat genom att ekonomiskt eller på annat sätt bidra till Nobelstiftelsens verksamhet och ändamål.

- Astrid Söderbergh Widding, ordförande
- Kristian Berg Harpviken
- Hans Ellegren
- Mats Malm
- Sven Nyman
- Thomas Perlmann
- Hanna Stjärne

NOBEL GROUP INTERESTS AB

Bolagets syfte är att äga och aktivt förvalta aktier och andelar inom Nobelfärens intressesfär, samt sprida kunskap om Nobelprisbelönade insatser och stimulera intresse för vetenskap, litteratur och fredarbete genom digitala kanaler och inspirerande evenemang. Dessutom ska bolaget underlätta den ekonomiska och administrativa samordningen mellan de olika enheterna inom Nobelfären.

- Astrid Söderbergh Widding, ordförande
- Hanna Stjärne, vd
- Kristian Berg Harpviken
- Peter Brzezinski
- Ulf Danielsson
- Hans Ellegren
- Mats Malm
- Sven Nyman
- Thomas Perlmann

STIFTELSEN NOBEL CENTER

Ansvarar för den publika verksamhet som bedrivs med utgångspunkt i Nobel Prize Museum. Nobelhuset AB hade tidigare ansvaret för att bygga Nobel Center. Det ansvaret ligger nu i Stiftelsen Nobel Center.

- Hanna Stjärne, vd Nobelstiftelsen, ordförande
- Tomas Hermansson, CEO, Bonnier Fastigheter AB
- Viveka Hirdman-Ryrberg, Senior advisor, Board professional
- Sven Nyman, Ekon dr h.c., civ.ek.
- Eric M. Runesson, justitieråd i Högsta domstolen, ledamot av Svenska Akademien
- Thomas Perlmann, professor, sekreterare i Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet och i Nobelkommittén för fysiologi eller medicin
- Stefan Ränk, koncernchef Einar Mattsson AB
- Monica von Schmalensee, Arkitekt SAR/MSA
- Fredrik Wirdenius, rådgivare fastighetsinvesteringar

Adjungerade

- Per Krusell, professor, sekreterare i kommittén för priset i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne

STIFTELSEN NOBELS FREDSSENTER

På Nobels Fredssenter i Oslo presenteras fredspristagarna och deras arbete, information om Alfred Nobel samt utställningar med fokus på dokumentärfotografi.

- Kristian Berg Harpviken, direktör vid Norska Nobelinstitutet
- Anne Enger, tidigare stortingsrepresentant, statsråd och fylkesmann
- Siri Hatlen, egenföretagare, vice ordförande
- Nina Refseth, direktör Norsk Folkemuseum
- Anna Sjöström Douagi, vice vd Nobel Group Interests AB

Suppleant

- Mina Augestad Fossum, vald av personalen

BOLAGSINFORMATION

NOBELSTIFTELSEN

- Den 1 januari 2025 tillträdde Hanna Stjärne som vd.
- Etablerat: 1900
- Adress: Sturegatan 14, Stockholm, Sverige
- Webbplats: nobelprize.org

STIFTELSEN NOBEL CENTER

(Nobel Prize Museum)

- Det ursprungliga Nobelmuseet öppnade 2001. Stiftelsen Nobel Center förvärvade per årsskiftet 2018/19 den verksamhet som bedrivs i Nobel Prize Museum.
- Adress: Stortorget 2, Stockholm, Sverige
- Webbplats: nobelprizemuseum.se

STIFTELSEN NOBELS FREDSSENTER

Nobels Fredssenter

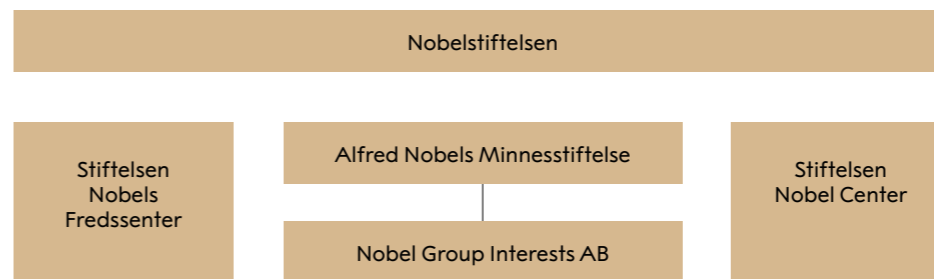
- Vd: Kjersti Flogstad
- Etablerat: 2005
- Adress: Brynjulf Bulls Plass 1, Rådhusplassen, Oslo, Norge
- Webbplats: nobelpeacecenter.org

FOTO: NANAKA ADACHI

Astrid Söderbergh Widding, ordförande i Nobelstiftelsens styrelse, i sitt anförande på Nobelprisutdelningen

”När världen är som mörkast här på norra halvklotet lyser Nobelljusen inte bara upp staden utan också världen. Genom kunskap, integritet och excellens, genom kreativitet och inspiration, erbjuder pristagarna hopp. De påminner oss om att det är möjligt att möta och hantera de många globala utmaningar vi står inför idag”.

Organisationsstruktur mars 2026

PARTNERS OCH DONATORER

Nobelfären bedriver aktiviteter vars syfte är att sprida kunskap om Nobelpriset och om vetenskapens, litteraturens och fredens betydelse. Genom våra program, initiativ och engagemang vill vi uppmärksamma de stora utmaningar som präglar vår tid, samtidigt som vi inspirerar och uppmuntar människor att lära sig mer och göra skillnad. För att genomföra dessa aktiviteter arbetar vi med utvalda partners som delar våra värderingar och mål. Tack till våra partners, vars stöd möjliggör detta viktiga arbete. Huvuddonatorer till Nobelprismuseet är Erling-Perssons Stiftelse, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse,

Catarina och Sven Hagströmers stiftelse och Riksbankens Jubileumsfond. Huvudpartners till Nobelprismuseet är EF Education First, NIBE Group och Mannheimer Swartling. Projektpartners är Stiftelsen för Strategisk Forskning och Lärarstiftelsen. Nobelmuseet erhåller också stöd från Stockholms Stad, Utbildningsdepartementet och Kulturdepartementet. Principal Partners till Nobel Week Lights är Stockholms Stad, FAM och Grand Hôtel, Fagerhult, Einar Mattsson AB, Rymdstyrelsen och Stockholms Handelskammare. Supporting Partners är Fastighets-

ägarna och Barbro Osher Pro Suecia Foundation. Huvudpartners för Nobels Fredssenter i Oslo är Hydro, Reitan Retail och EY Norge. Andra partners är Kahoot! och Samlerhuset/Myntverket. Samarbetspartners är Flux Stiftelsen, Klaveness Stiftelsen, Lex International, Outrider Foundation och Sparebankstiftelsen DNB. Nobels Fredssenter får även stöd från Kulturdepartementet, Utrikesdepartementet och Oslo Stad. Nobel Prize Outreach globala publika verksamhet sker i samarbete med följande Nobel International Partners: ABB, EQT, Scania och

Stegra. Nobel Prize Inspiration Initiative organiseras i partnerskap med AstraZeneca. Nobel Week Dialogue arrangeras av Nobel Prize Outreach i samarbete med Carl Bennet AB, Göteborgs Stad, Volvo Group och Region Västra Götaland. Volvo Cars är Official Car of the Nobel Week. Nobel Prize Concert presenteras i samarbete med Konserthuset Stockholm med stöd från Morgan Stanley. Handelsbankens Forskningsstiftelser är utbildningspartner. Fundación Ramón Areces är partner till podcastserien Nobel Prize Conversations.

Höjdpunkter i december

Den 8 december gick Nobel Prize Concert av stapeln i Konserthuset Stockholm – en musikalisk höjdpunkt som presenterade den unga stjärnviolinisten María Dueñas och den prisbelönta dirigenten Semyon Bychkov. Nobel Prize Concert är en årligen återkommande konsert av högsta internationella klass där Kungliga Filharmonikerna framträder tillsammans med världsledande artister.

FOTO: NIKLAS ELMHED

Nobels fredspris togs emot av Ana Corina Sosa Machado, dotter till fredspristagaren Maria Corina Machado.

Den venezuelanska oppositionsledaren Maria Corina Machado, som hållit sig gömd sedan länge, kunde inte närvara vid fredsprisutdelningen i Oslo rådhus.

FOTO: JO STRAUBE

FOTO: NANAKA ADACHI

FOTO: CLEMENT MORIN

Ekonomipristagaren Peter Howitt och hans hustru Patricia Howitt i Nobelstiftelsens styrelserum under Nobelveckan.

Under inspelningen av *Nobel Minds* (Snillen spekulerar) möttes några av 2025 års Nobelpristagare i ett samtal om vetenskap, forskning och litteratur. Programmet spelades in i Bernadottebiblioteket på Kungliga Slottet. Kronprinsessparet närvarade också. Programmet producerades av Sveriges Television och BBC World News. För första gången leddes diskussionen av Lucy Hockings från BBC.

FOTO: BENOÎT DERRIER

Nobel Week Lights är en årlig ljusfestival som firar kraften i idéerna som förändrar världen. Ljuskonstverket *Royal Sky* på Karl XII:s torg var en installation med laserprojektioner inspirerad av naturfenomenet aurora borealis, även känt som norrsken.

Nobelbanketten

Efter Nobelprisutdelningen i Konserthuset tar kvällens bankett i Stockholms stadshus vid. Från 113 gäster vid den första banketten, i Spegelsalen på Grand Hôtel år 1901, har Nobelbanketten idag ca 1 300 gäster. Till de ca 60 borden i Blå hallen används ca 800 meter linneduk och den omsorgsfulla dukningen omfattar inte mindre än ca 9 240 delar i porslin, ca 5 230 glas och ca 9 240 bestick.

Ett fint möte

Enligt tradition kom årets Nobelpristagare i litteratur, László Krasznahorkai, till Rinkeby bibliotek för att träffa elever som studerat hans verk under hösten. Eleverna överlämnade ett häfte till Krasznahorkai där de presenterade sina tankar om hans författarskap och höll även en presentation på scen.

Redaktion: Annika Pontkis, kommunikationschef, Jonna Petterson, kommunikatör
Design och produktion: Catrine Jurgander

Tryck: Multiply, Järfälla 2026
Papper: Munken Kristall

Alla bilder i verksamhetsberättelsen är © Nobel Prize Outreach där inget annat anges.

För frågor rörande verksamhetsberättelsen, vänligen kontakta: media@nobelprize.org

© Nobelstiftelsen 2026. Nobelpriset, Nobel Prize och Nobelprismedaljen är Nobelstiftelsens registrerade varumärken

Nobelstiftelsen
Box 5232
102 45 Stockholm
Sverige

Miljömärkt trycksak
3041 0196

